

İSLÂM'DA HURAFENİN YERİ YOKTUR (6)

(...dünden devam)

Âyet, gerçek î mânın, ancak bir şeyi düşünüp, doğruluğuna kanâat getirmekle elde edileceğini, körü körüne taklîdin, kâfirlerin işi olduğunu açıkça belirtiyor. Bundan dolayı mü'minlerin, saplantılardan kurtulup inançlarını araştırma, düşünme ve tam kanâat üzerine binâ etmeleri gerekir.

Burada değerli arkadaşımız Prof. Dr. Mehmet Said Ha-tiboğlu'nun, İslâmiyat Dergisi'nde yayınlanan ve dinin ruhuna, doğanın gerçeklerine aykırı ictihâd hatâlarını anlatan yazısından bir miktar alıntı yapmam gerekmektedir:

“İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe'nin başta gelen talebelerinden İmâm-ı Muhammed Şeybânî (132-189/749-805) Devletler Hukuku sahasında dünyada yazılmış ilk eser olarak görülen meşhur Siyer-i Kebîr'inin (111 rakamlı) haberinde şu hadiseyi nakletmektedir:

Sahâbî Ebû Cuhayfe Vehb ibn Abdillâh, Mekke'nin fethi günü (20 Haziran 630), kırmızı bir çadırda kalan Hz. Peygamber'i görmüştür. Müezzîn Bilâl-i Habeşî, Hz. Peygamberin abdest alması için içeriye bir kab su götürüyor. Bir müddet sonra dışarı çıkıp Hz. Peygamber'in kullandığı suyu dışarıya serpiveriyor. O sırada orada bulunan birkaç kişi koşuşup, toprağa kavuşmakta olan suyla ellerini ıslatmış ve teberrûken temessühte bulunmuşlar (yüzlerine sürmüşler), yetişemeyenleri ise, eli ıslak olan arkadaşlarının ellerine sürünüp bereketten nasiplenmeye çalışmışlardır.

“İmam Şeybânî'nin bu nakliyle kalınsa iyi. Fakat öyle olmuyor. Bu rivâyetin akabinde şârihimiz Şemsu'l-Eimme Serahsî'nin (400-483/1009-1090) verdiği bilgiye göre:

İmam-ı Muhammed bu hâdiseyi, kullanılmış suyun temiz olduğuna, yani bir şeyi temizlemek için kullanılmış suyun kirlenmeyip temiz kalacağına delil saymıştır. Çünkü sahâbe kullanılmış olan böyle bir su ile teberrûk etmişlerdir. Necis (pis) olanla teberrûk edile-me-yeyeğine göre, demek

ki böyle bir su temizdir. Şayet bu su pis olsaydı, Hz. Peygamber ikazda bulunur, onların yaptıkları bu hareketi tasvib etmezdi.

Ebû Hanîfe ise bu izahı benimsemeyip şöyle demektedir:

Sahâbenin bu davranışının, Hz. Peygamber'e mâlûm olduğunu bilmiyoruz. Şayet ona ulaşırsa ve o da bunu inkâr etmemiş olsa o zaman bu davranışı hüccet, delîl saymak doğru olur.

Ebû Cuhayfe isimli sahâbî, Hz. Peygamber'i son senelerinde küçük yaşta görmüş, daha sonra Hz. Alî'nin hilâfetinde Nehrevân'a katılmış (38/658), onun Kûfe Beytü'l-mâline bakmış, oraya yerleşmiş küçük sahâbîlerdendir. Muhakkak ki bu sahâbînin küçük yaşta müşâhede ettiği mezkûr hâdisenin, psikolojik bir sevgi gösterisinden öte bir değeri olamaz. Anlattığı sahne gerçekten yaşanmış ise, biz, bazı sahâbîlerin, Hz. Peygamber'e besledikleri engin sevgi, onlara, Peygamber'in dokunduğu, kullandığı her şeyi mübârek gösterecek dereceyi bul-muştur ve böyle bir tezahürü İslâmî saymanın da âlemi yoktur, der geçeriz. Ne var ki bizler gibi düşünmeyen bir fıkıh allâmesi, görüldüğü üzere böylesine gayr-i ilmî bir davranışı kendi temizlik ölçüsüne mesned kılabilmiş ve taraftar bulabilmiştir.

(devamı yarın..)